

Klub Przyrodników

ul. 1 Maja 22, 66-200-Świebodzin
Konto: BZ WBK SA o/Świebodzin nr 28 1090 1593 0000 0001 0243 0645
tel./fax 068 3828236, e-mail: kp@kp.org.pl, <http://www.kp.org.pl>

Świebodzin, 24 sierpnia 2015 r.

**Regionalny Dyrektor
Ochrony Środowiska
w Warszawie**

Dotyczy: projekt zmiany PZO dla obszaru Natura 2000 Dolina Dolnej Narwi PLB140014

W związku z projektem kolejnej zmiany ustanowionego planu zadań ochronnych dla wskazanego obszaru Natura 2000, przedstawiam następującą opinię:

1. Wrona siwa jest gatunkiem chronionym. Jej ewentualnego odstrzału nie można przypisywać dzierżawcom obwodów łowieckich, ponieważ taka ewentualna redukcja nie jest gospodarką łowiecką. Nie można również przesądzać aktem prawa miejscowego, że w przypadku konieczności takiej redukcji populacji, RDOS zawrze umowę na jej wykonanie akurat z podmiotem będącym dzierżawcą obwodu łowieckiego.

Niezależnie od powyższego, uważamy że działanie takie nie jest uzasadnione merytorycznie. Drapieżnictwo wron jest istniejącym zawsze czynnikiem naturalnym, który nie powinien stanowić krytycznego zagrożenia dla innych gatunków ptaków, uzasadniającego odstrzał gatunku chronionego. Rażący jest także zamiar bardzo wysokiego procentu redukcji (80%) i jej wykonywanie na niektórych terenach przez cały rok, włącznie z sezonem lęgowym. Wątpliwe jest, czy zezwolenie na odstępstwo od zakazów obowiązujących dla gatunku chronionego mogłoby w ogóle być wydane na takich warunkach.

Wnosimy o ograniczenie ewentualnej redukcji drapieżników do inwazyjnych gatunków obcych – jenota, norki i szopa.

Nawiasem mówiąc, śrutowa amunicja bezołowiowa jest dostępna w handlu i z wyłączeniem na obszarze Natura 2000 możliwości stosowania śrutu ołowiowego nie należy czekać na „zwiększenie dostępności amunicji bezołowiowej”.

2. Działania fakultatywne w stosunku do gruntów rolnych powinny być skonkretyzowane poprzez podanie w treści PZO konkretnego opisu sposobu gospodarowania, jaki ma być stosowany. Niezgodne z techniką prawodawczą i delegacją ustawową jest zamieszczanie

zamiast takiego opisu odesłania do „wymogów pakietu rolnośrodowiskowego w aktualnym PROW”. Wymogi te mogą być przecież różne, zmieniają się w toku obowiązywania PZO w związku z opracowaniem kolejnego PROW, a ich treść nie będzie zależna od RDOŚ lecz od Ministra Rolnictwa. Niekoniecznie wszystkie gatunki wskazane w PZO będą w ogóle przedmiotem wsparcia w PROW. Nie jest przecież oczywiste, że ustalone w PROW wymogi pakietu będą rzeczywiście zgodne z potrzebami ekologicznymi odpowiednich gatunków. Różne sposoby gospodarowania mogą w różnym stopniu sprzyjać poszczególnym przedmiotom ochrony, tj. właściwy ich stan w obszarze nie zależy od tego, czy rolnicy otrzymują płatności w ramach „pakietu ornitologicznego PROW”, ale zależy od tego, czy rolnicy stosują sprzyjające poszczególnym gatunkom sposoby gospodarowania. Zgodnie z delegacją ustawową, to Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska ma w PZO określić służące ochronie poszczególnych gatunków sposoby gospodarowania lub ich modyfikacje, a nie może delegować tego na Ministra Rolnictwa opracowującego PROW. Odesłanie w treści PZO do „wymogów aktualnego PROW” jest sprzeczne z zasadami prawodawstwa, bowiem oznaczałoby nieuprawnione delegowanie na inny organ (Ministra Rolnictwa) określenia rzeczywistej treści normy prawnej ustanowionej w PZO, do czego wyłączną delegację ma RDOŚ.

3. Nie jest zrozumiałe, dlaczego tablice informujące o zakazach wynikających z ochrony gatunkowej ptaków (zakaz płoszenia) miałyby być ustawiane tylko przy drogach na terenach prywatnych, jak również dlaczego zakłada się, że ograniczą one penetrację ludzką ale z wyjątkiem miejscowych rolników, zarządców gruntów oraz służb państwowych. Przepisy ochrony gatunkowej dotyczą w równym stopniu gruntów prywatnych jak i innych, jak również obowiązują wszystkie podmioty, w tym także rolników, zarządców gruntów i służby państwowe. Z proponowanego brzmienia zapisu można wyciągnąć wniosek, że zdaniem RDOŚ rolnicy, zarządcy gruntów i służby państwowe będą ignorować informację o obowiązujących zakazach, podczas gdy inne osoby i podmioty pod jej wpływem zaniechają wejścia i wjazdu na teren. Wątpliwe jest, czy takie założenie jest słuszne.
4. Opracowanie planu gospodarowania wodą, jeśli już nie zostało zrealizowane w ramach prac nad PZO, jest bardzo pilne i powinno zostać rozpoczęte w pierwszym, a zakończone nie później niż w trzecim roku obowiązywania PZO. Należy koniecznie wskazać termin zakończenia opracowywania takiego planu i jego wdrożenia, a nie termin rozpoczęcia prac nad nim. Działaniem powinno być opracowanie i wdrożenie takiego planu, a nie tylko jego opracowanie.
5. Co do planu zrównoważonego udostępnienia koryta Narwi dla potrzeb żeglarstwa, a także zrównoważonego udostępnienia terenów doliny Narwi na potrzeby rekreacji i wypoczynku, działaniem powinno być nie tylko jego opracowanie, ale także wdrożenie. Należy koniecznie wskazać termin zakończenia opracowywania takiego planu i jego wdrożenia, a nie termin rozpoczęcia prac nad nim.
6. Monitoring powinien objąć ważne dla ptaków elementy ich siedliska, czyli:
 - a) uwodnienie siedlisk, np. poprzez rejestracje poziomów wody w wybranych punktach siedlisk derkacza, rycyka i krwawodzioba, ewentualnie monitorowanie (np. lotnicze) zasięgu i długotrwałości zasobów wiosennych;
 - b) natężenie żeglarstwa, rekreacji i wypoczynku na Narwi i w jej dolinie, w tym liczbę, rozmieszczenie przestrzenne i zmiany w czasie liczby ludzi korzystających z tych form rekreacji.

7. Oprócz zaproponowanych zmian, istnieje potrzeba poprawienia zapisów w załączniku określającym wskazania do zmian w studiach i planach zagospodarowania przestrzennego. Załącznik ten nie powinien ograniczać się do wskazywania, że „istnieje potrzeba zmian...”, ale powinien konkretnie wskazywać, na czym taka zmiana miałaby polegać, tj. w szczególności wskazywać na jakich terenach należy zrezygnować z istniejących planów wprowadzania zabudowy lotniskowej, a dla jakich terenów należy wprowadzić w studiach uwarunkowań informację o szczególnym znaczeniu terenu dla ptaków i związanym z tym braku możliwości przekształcania użytkowania terenu.
8. Oprócz zaproponowanych zmian, należy uzupełnić plan o środki ochronne zapobiegające zidentyfikowany, a ważnym zagrożeniem, jak:
 - a) Wyrąb starych drzewostanów oraz pojedynczych drzew w strefie przyrodnej (zapobieganie np. poprzez modyfikację gospodarki leśnej, gospodarki zadrzewieniami, utrzymywania wód i urządzeń wodnych, w sposób zapewniający pozostawianie starych drzew);
 - b) Wykonywanie lotów (między innymi balonów, motolotni) nad miejscami żerowania i odpoczynku ptaków migrujących, a także lęgówiskami ptaków wodno-błotnych (zapobieganie przez wykluczenie takich lotów w odpowiednich strefach);
 - c) Polowania (należy zapobiegać przez wskazanie kluczowych miejsc i stref traktowanych jako ostoje ptaków, w których nie prowadzi się polowań całorocznie bądź w sezonach kluczujących dla ptaków).
9. W tym obszarze Natura 2000 ze zgromadzonych materiałów wynika, że podstawowe znaczenie dla jego ochrony będą miały modyfikacje (w tym ograniczenia lub zaniechania) sposobów gospodarowania, ograniczenia rekreacji, polowania itp., oraz określone ograniczenia zagospodarowania przestrzennego.

Jeśli więc dokument planistyczny organizujący ochronę obszaru Natura 2000 ma przyczynić się do skutecznej ochrony obszarów Natura 2000, w tym prowadzić do wypełnienia zobowiązań wynikających z art 6.2 dyrektywy siedliskowej (zapobieganie niszczeniu i pogarszaniu stanu siedlisk przyrodniczych oraz znaczącemu zakłócaniu funkcjonowania gatunków będących przedmiotami ochrony) i z art 6.1 tej dyrektywy (podjęcie środków ochronnych odpowiadających wymaganiom ekologicznym występujących w obszarze Natura 2000 gatunków i siedlisk przyrodniczych), to musi on umożliwiać nie tylko podejmowanie typowych „działań” ochrony czynnej, ale także podejmowanie środków ochronnych polegających na modyfikowaniu, a niekiedy ograniczaniu pewnych aktywności, w tym sposobów gospodarowania, sposobów utrzymywania wód, swobody zagospodarowania przestrzennego, rekreacji, w tym powszechnego korzystania z wód.

Znane jest nam stanowisko Ministra Środowiska, że plan zadań ochronnych nie ma delegacji do wprowadzania takich modyfikacji i ograniczeń.

Plan zadań ochronnych dla rozważanego obszaru, ani w wersji pierwotnej, ani tym bardziej w wersji proponowanej, nie wprowadza takich ograniczeń skutecznie, uciekając od tego przez wskazywanie tylko „opracowywania programów...”, „konieczności weryfikacji studiów i planów”, ale w żaden sposób nie zapewniając wdrożenia takich programów ani rzeczywistego dokonania potrzebnych zmian w studiach i planach zagospodarowania przestrzennego.

W związku z powyższym, w naszej opinii plan zadań ochronnych jest niewystarczającym instrumentem do ochrony przedmiotowego obszaru Natura 2000. Wnosimy więc o wskazanie w planie zadań ochronnych, potrzeby sporządzenia planu

ochrony dla obszaru Natura. Plan ochrony obszaru Natura 2000 niewątpliwie ma delegację ustawową do określenia warunków uzyskania właściwego stanu przedmiotów ochrony, które mogą w szczególności odnosić się do różnych form gospodarki oraz do zagospodarowania przestrzennego.

z poważaniem